అమాయకురాలు

కొడవటిగంటి కుటుంబరావు

౧

"అయితే నీ స్నేహితురాలిపెళ్లికి ఉండకుండా వెళతావురా, నాయనా ?" అన్నది భ్రమరతల్లి వెంకటేశ్వర్లుతో.

"ఎట్లాగు, పిన్నీ ? మా క్లాసువాళ్లంతా బయలుదేరుతున్నారు. రేపే కాలేజీ తెరుస్తారాయెను. వారం ఆలస్యంగా వెళితే పాఠాలు పోవూ" అన్నాడు వెంకటేశ్వర్లు.

"వారానికే ఏం పోతయ్యేంమహా ?" అన్నది భ్రమరతల్లి. వెంకటేశ్వర్లు ఏవేవో అభ్యంతరాలు చెప్పాడు. కాలేజీ చదువంటే స్కూలు చదువుకాదన్నాడు. రెండు వారాల కొక పుస్తకం చొప్పున అయిపోతుం దన్నాడు.

భ్రమరపెళ్లికి ఉండి పోవటం అతనికి అసలు ఇష్టంలేదు. దాన్ని తనకు కాకుండా మరొకరి కిచ్చి ఎందుకు చేస్తున్నారూ ? అతను ఒకటి రెండు కథలలో చదివాడు, చిన్నతనంనించీ సావాసంగా ఉండి పెళ్లి చేసుకున్నవాళ్లను గురించి. తనూ భ్రమరా పెళ్లాడితే చక్కగా కథలో జరిగిన ట్టుంటుందనే అభిప్రాయం అతనిలో అయిదారుమాసాలనించీ — భ్రమరపెళ్లి ప్రయత్నాలు ప్రారంభ మయినప్పటినించీ — బలంగా ఉంటున్నవి. (జీవితం కథల్లోమాస్తరుగా ఉంటే బాగుంటుందనే అభిప్రాయం ఇంకా పాతది వెంకటేశ్వర్లుకు.)

కాని తనకూ భ్రమరకూ పెళ్లికాదని కూడా వెంకటేశ్వర్లుకు స్పష్ట మైపోయింది. వారికీ తమకూ శాఖ ఒకటి కాదు. బ్రాహ్మలే, ఎదురిళ్లవాళ్లే; కాని వివాహం జరగటం అసంభవం.

వెంకటేశ్వర్లు ఆ ముక్కతో మనస్సును సమాధానపరుచుకోలేదు. అతనికి కోపం వచ్చింది. తన జీవితంకన్న శాఖావిచక్షణ ఎక్కువనిపించలేదు అతనికి. కాని ఎవరిమీద కోపగించాలో అతనికి తెలియలేదు. అందుచేత అతనికి మరింత కోపం వచ్చింది. ఆ కోపం అతని మనస్సులో పేరుతూ ఉండింది. అది ఇప్పుడు భ్రమరతల్లి మీదికి తిరిగింది.

"పెళ్లికి ఏమని ఉండ మంటుందో ఈవిడ !" అనుకున్నా డతను.

అతను బయటికి వస్తుండగా భ్రమర పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చి అతని చేతులు పట్టుకుని నిలవేసి నవ్వు మోహంతో, "ఇవాళ ప్రయాణం మానుకున్నావా, వెంకటేశ్వర్లూ ?" అన్నది.

"దేనికీ ?" అన్నాడు వెంకటేశ్వర్లు మొకం చిట్లిస్తూ.

"మా అమ్మ నిన్ను ఉండమనలా ?"

"దేనికీ ?"

"నా పెళ్లికి," అన్నది భ్రమర చిన్నగొంతుతో.

"నే నుండను !" అన్నాడు వెంకటేశ్వర్లు కఠినంగా, తనకోపానికి కారణం భ్రమరేకాని భ్రమరతల్లి కాదని నిర్ధారణచేసుకుంటూ.

"ఉండు వెంకటేశ్వర్లూ—సరదాగా!" అన్నది భ్రమర లాలనగా.

"ఏమని ఉండమంటుందో — ఇంతపని చేసి!" అనుకున్నాడు వెంకటేశ్వర్లు కసులుతూ.

"నీకు కోపం వచ్చిందా?" అన్నది భ్రమర, తన వల్ల ఏదో తప్పు జరిగినట్టుగా.

"నాకెందుకేం కోపం?"

"మరెందుకూ అట్లా ఉన్నావు?"

16. 3- 11

"నా కేం కోపంలేదు. నా కెందుకూ కోపం?" అని గొణుక్కుంటూ వెంకటేశ్వర్లు వెళ్లిపోయినాడు.

తనకు కోపం వచ్చిందని భ్రమరకు తెలియటం అతనికి తృప్తికరమయింది. భ్రమర తనకు కోపం వచ్చినందుకు కుమిలి కుమిలి చావాలి! అప్పుడు తనకు హాయిగా ఉంటుంది.

వెంకటేశ్వర్లుకు పదిహేడేళ్లు వచ్చినై. అతనికి భ్రమరమీద ప్రత్యేకించిన అభిమానంకూడా లేకపోలేదు. కాని ఆభావాన్ని ప్రేమ అనటం అతిశయోక్తి అవుతుంది. కాంక్షించకపూర్వం ప్రేమించటం ఎవరితరమూ కాదు. వెంకటేశ్వర్లుకు ఇప్పుడిప్పుడే కాంక్ష అనేది కలుగుతున్నది. అదికూడా అతని మనస్సులో స్ఫుటమైన ఆకారం పొందలేదు. అంతేకాక వెంకటేశ్వర్లు అభిప్రాయంలో కాంక్షకు అతీతమైనదే ప్రేమ. ఆ రెంటికీ తెగని బంధం ఉందని అతనింకా గుర్తించలేదు. భ్రమరను కామించికాదు అతడు పెళ్లాడగోరింది—తనభార్యగా చేసుకుని గౌరవంగా చూడటానికి.

౨

భ్రమర అంతకంటెకూడా పాపం, అన్యాయమైనస్థితిలో ఉంది. ఆపిల్లకు వెంకటేశ్వర్లంటే ప్రాణమే కాని ఆ అభిమానం ఎంతగాఢంగా ఉందో ఆమెకే తెలియదు. ప్రేమనుగురించి ఆమెకు మొదలే తెలియదు. తనవివాహవైభవానికి వెంకటేశ్వర్లు నాయకుడు కాదనే జ్ఞానంకూడా ఆమెకు లేదు. తనపెళ్లి బాగా జరగటానికి జరగకపోవటానికీ ఉన్నతేడా అల్లా వెంకటేశ్వర్లు పెళ్లికి ఉండిపోవటమూ ఉండకపోవటమూ మాత్రమేననుకున్నది. కాలక్రమాన తను అత్తవారింటికి వెళ్లటమూ అక్కడ కాపరం చెయ్యటమూ ఉంటుందని ఆమెకు తెలుసుకాని, అది తనకు అయిష్టమైనపని అవుతుం దని ఆమె భావించలేదు. తను మరొకరిభార్య అయేకంటే వెంకటేశ్వర్లుభార్య అయితే బాగుంటుందని ఆమెకు తట్టలేదు. అన్యోన్యతకూ దాంపత్యానికీ ఏమైనా సంబంధం ఉంటుందని—ఉండాలని—ఆమె ఎరగదు. ఆమె పదిసంవత్సరాల జీవితంలోను అన్యోన్య దాంపత్యం ఆమె ఎన్నడూ చూడలేదు.

వెంకటేశ్వర్లు తనపెళ్లికి ఉండననటం భ్రమరకు చాలాఖేదం కలిగించింది. కాని అతనికి కోపం రావటం మరీ దుర్భరమయింది. వెంకటేశ్వర్లుకు తను చాలా సార్లు అదివరలో కోపం తెప్పించింది. కాని ఈసారి అతనికి కోపం రావటం ఏదో విశేషం ఉంది. పూర్వంమాదిరిగా కాకుండా ఈ సారి తన తప్పేకో తనకు తెలియలేదు. తనపెళ్లి వెంకటేశ్వర్లు కిష్టంలేదు; లేకపోతే పెళ్లి కెందు కుండడూ? ఆమాట నిర్ధారణ చేసుకున్నతరవాత భ్రమరకు తనపెళ్లి అంటే ఒకవిధమైన అసహ్యం పుట్టుకొచ్చింది. అనేకసంవత్సరాలపాటు వెంకటేశ్వర్లు అనుమతినీ, ఆమోదాన్నీ పాటించిన భ్రమర ఇప్పుడు అలవాటు మార్చుకుని అతని కిష్టంలేనిపెళ్లి ఎట్లా చేసుకుంటుందీ? కాని ఇప్పుడు వ్యవహారం ఆమెచేతుల్లో లేదు. కొంచెం ముందుగా అయితే, "నా కీపెళ్లి వద్దు, నాన్నా!" అంటే కూతురిమాట వినిపించుకునేవాడే భ్రమరతండ్రి.

౩

వెంకటేశ్వర్లు తండ్రి దీనికి సరిగా విరుద్ధం. బుద్ధి తెలిసినప్పటినించీ వెంకటేశ్వర్లుకు తండ్రితో మాట్లాడటానికే హడలు. ఆయన తనపిల్లల ఇష్టాయిష్టాలు కనుక్కునేరకం కాదు.— పొరపాటున తనకు తెలిస్తే వాటికి విరుద్ధంగా ప్రవర్తించేరకం. అట్లా ప్రవర్తించటం పిల్లలకు చాలా మంచిదని ఆయన అభిప్రాయం!

అందుచేత వెంకటేశ్వర్లు తండ్రిదగ్గిరికి పోయి "నేను భ్రమరను పెళ్లిచేసుకుంటాను, నాన్నా" అని అనలేకపోయినాడు. ఎంతో చనువున్న తల్లితోనే అతను ఆ మాట అనటానికి విశ్వప్రయత్నం కావలసి వచ్చింది. "నోరు మూసుకో. ఎవరన్నా వింటే నవ్విపోతారు!" అన్నది తల్లి వెంకటేశ్వర్లుతో...

వెంకటేశ్వర్లు భ్రమరపెళ్లికి ఉండకుండా వెళ్లిపోయినాడు.

౪

భ్రమర పెళ్లి చిన్నతనపు స్నేహానికి విశేషం అంతరాయం కలిగించలేదు. కాని వెంకటేశ్వర్లు భ్రమరను పూర్తిగా క్షమించలేదు. క్షమించేటట్టుకూడా కనిపించలేదు. తమ రిద్దరూ పెళ్లి చేసుకుని ఉండవలసిందనీ, అది ధర్మమనీ, మంచి మంచి కథ లన్నిటిలోనూ అట్లాగే జరుగుతుందనీ వెంకటేశ్వర్లే భ్రమరకు చెప్పాడు. వెంకటేశ్వర్లు చెప్పినమీదట భ్రమరకు అతని మాట నిజమే ననిపించింది.

"ఎంత పొరపాటు జరిగిందీ!" అన్నది భ్రమర, ఈడుకు మించిన ఆలోశచనాశక్తి ప్రకటించటానికి ప్రయత్నంచేస్తూ.

"పొరపాటు నీకే!" అన్నాడు వెంకటేశ్వర్లు. "నవు నన్నే చేసుకుంటానంటే మీనాన్న ఒప్పుకునే వాడే!"

"నా కెట్లా తెలుస్తుంది, వెంకటేశ్వర్లూ? తెలిస్తే మా నాన్నను అడిగేదాన్నేగా!"

"తెలియకపోవటం తప్పు కాదూ?"

"పోనీ నీకు తెలుసుగా, నవు మీ నాన్న నెందు కడగలేదూ?"

"మా నాన్నా మీ నాన్నా ఒకటేనా ఏమిటి? మా నాన్న చంపేస్తాడు?"

"ఎందుకూ? తప్పేముందీ?" అన్నది భ్రమర ఆశ్చర్యంతో.

వెంకటేశ్వర్లుకు ఏంచెప్పాలో తోచక కోపం వచ్చి వెళ్లిపోయినాడు. భ్రమరకుకూడా కోపం వచ్చింది వెంకటేశ్వర్లుమీద. అతనికి తనమీద ఈ అర్థంలేని కోప మెందుకూ? తన పెళ్లి నాటినించీ వెంకటేశ్వర్లు ఇదేవరస!

౫

భ్రమర రజస్వలా అయి అయిదారు మాసాలయింది. బి. ఏ. రెండోఏడు చదువుతున్న వెంకటేశ్వర్లు ఇంటికి వచ్చాడు, డిసెంబరుశెలవులకు. తీరా తమరిద్దరి సావాసానికీ అంతంవచ్చేసరికి అతనికి ఆసావాసంయొక్క అవసరం అపరిమితమయింది ఇప్పుడిప్పుడు భ్రమర కంటపడితే అతనికి మతిపోతున్నది. కన్ను చెదరిపొయ్యేటట్టు తయారయింది భ్రమర. అదీకాక వెంకటేశ్వర్లు జరిగిన రెండు మూడు సంవత్సరాలలోనూ ఒకటి రెండు విషయాలు తెలుసుకున్నాడు.

ఈ భ్రమర—ఈ మెరుపుతునక—తనతో ఆడుకుని తనని కొండంతచేసి చూసినభ్రమరే—కాని, కాదు! ఈమెను పెళ్లాడ లేకపోయినందుకు తను పశ్చాత్తాపపడ్డమాట నిజమేకాని ఇప్పుడు కలుగుతున్న పశ్చాత్తాపాన్ని అది ఎక్కడా పోలదు. ఇప్పటి పశ్చాత్తాపంలో నరకకూపాల తాలూకు తపన ఉంది.

లోకానికి కట్టుపడి భ్రమర తనను తప్పించుకు తిరుగుతున్నది. కాని తనతో వెనకటి మోస్తరుగా సావాసం చెయ్యాలనే ఉంది భ్రమరకు. ఈనాడు పెద్దమనిషి అయినంతమాత్రంచేత ఆమె తమ దీర్ఘ స్నేహాన్ని మరచిపోతుందా? అందుకు పశ్చాత్తాపపడుతుందా?

భ్రమర తనతో మాట్లాడితే తనను ముట్టుకోనిస్తే తనమీద ఆమె కింకా ప్రేమ ఉందని తెలిపినా చాలు ననుకున్నాడు. నిజానికి అతనిహృదయం పగలదీసి చూస్తే అందులో భ్రమర తనభార్య కాకపోయిందే అనే చింత ఏమీ లేదు. ఆడదాని ఆవశ్యకతమాత్రమే అతనికి తెలుసును — భార్యయొక్క ఆవశ్యకత అతనికి అర్థం కాలే దింకా.

భ్రమరను చూడటానికీ, ఆమెను పలకరించటానికీ వెంకటేశ్వర్లు ఎన్నిపాట్లయినా పడ్డాడు. కాని ఆ పాట్లు కొంతవరకు ఫలించకపోలేదు — అంతతో అతనికి సంతృప్తి కలగలే దన్నమాటేకాని, అతనికి భ్రమర ఏకాంతంగా దొరకాలి. అదిమాత్రం అతనిచేత కాలేదు. దైవాత్తూ ఒకసారి అటువంటి అవకాశం దొరికేటప్పటికి వెంకటేశ్వర్లు దాన్ని వినియోగపరుచుకునేటందుకు సంసిద్ధుడై లేడు.

అతను వాళ్ల వాకిలితలుపు తెరిచి లోపలికి అడుగుపెట్టబోతుండగా భ్రమర బయటికి రావటానికి ఆవాకిలిదాకా వచ్చి అతనికి ఎదురుపడింది. ఆసమయంలో

అక్కడ ఇంకొక రెవరూ లేరు. ఇద్దరూ ఒక్కక్షణం కొయ్యబొమ్మలల్లే నిలబడిపోయినారు ఒకరి నొకరు చూస్తూ.

"వెంకటేశ్వర్లూ !" అన్నది భ్రమర చాలా చిన్నగొంతుతో. వెంకటేశ్వర్లు నరాలకు ఎవరో పురి పెట్టుతున్నట్టయింది. అతను మాట్లాడబోయి గుటక వేశాడు. ఇంతలో ఎవరో వచ్చి వా రిద్దరిబాధ కడ తేర్చారు...

తరవాత కొద్దికాలానికే భ్రమర కాపరానికి వెళ్లింది.

౬

అటుతరవాత భ్రమర వెంకటేశ్వర్లు మనసులో నించి త్వరలోనే మాసిపోయింది. జరిగిం దంతా ఒక సారి సింహావలోకన చేసి చూసుకుని వెంకటేశ్వర్లు నవ్వుకున్నాడు. ఎథెల్ ఎం. డెల్ కాబోలు రాసిన ఒక నవలలో ఒకకన్య తనకిష్టంలేనివాణ్ణి పెళ్లాడబోతూ తనకన్యాత్వాన్ని ప్రేమించినవాడికి ధారపోసేస్తుంది. పెళ్లాడినతరవాత భర్త కానివాడికి తనశరీరాన్ని అర్పించటం ఆమె అభిప్రాయంలో నీతి కాదు. పెళ్లయిన తరవాత ప్రియుడివంక చూడటం అవినీతి అవుతుందని పెళ్లికి ముందే ప్రియుడికి తన చాతనయిన సుఖం ఇచ్చింది. భ్రమరకూడా అటువంటినీతి ఏమైనా పాటించి ఉంటే వెంకటేశ్వర్లు తృప్తిపడేవాడేమో. ఇప్పుడు భ్రమర పరగతం — ఉచ్ఛిష్టం.

కాని మళ్లీ భ్రమర కంటపడినప్పుడు వెంకటేశ్వర్లుహృదయం తటతటలాడింది. అయినా అందులో విశేషం లేదు. ఆమాత్రం చక్కనిదాన్ని చూస్తే ఎవరి గుండె అయినా తటతట లాడవచ్చును. పైగా గతాన్ని సంపూర్ణంగా మరవటం ఎవరివల్లా కాదు.

కాపరానికి వెళ్లినతరవాత భ్రమర ప్రవర్తన మారింది. ఆమె ఇప్పుడు వెంకటేశ్వర్లును చూసి సిగ్గుపడటంలేదు; ఎదురుగా వచ్చి స్వేచ్ఛగా మాట్లాడుతుంది. ఒకవిధమైన వేదాంతంకూడా నేర్చుకుంది. ఏదో సందర్భంలో ఆమె వెంకటేశ్వర్లుతోనే అన్నది:

"మనం కోరేవన్నీ గొంతెమ్మ కోరికలే. మనం అనుకున్నట్టు అక్షరాలా ఏదీ జరగదు. మనకు వచ్చే సుఖాలేవీ రుచించవు. ఎప్పటికైనా మనకు కలిగిన సుఖాలకంటె మనం ఊహించుకునే సుఖాలే బాగుంటై!"

"ఓయబ్బా!" అనుకున్నాడు వెంకటేశ్వర్లు, ఆమాటలను అతను సహృదయంతో అర్థం చేసుకోకుండానే.

౭

భ్రమర అయిదోతనం సంవత్సరం పైన నాలుగైదుమాసాలుమాత్రమే దక్కింది. టైఫాయిడు జ్వరం వచ్చి ఆమెభర్త మరణించాడు.

ఈవార్త వినగానే వెంకటేశ్వర్లు చాలా విచిత్రమైన ఆలోచనాపరంపరలో పడిపోయినాడు. భ్రమర భర్తను అతను చూడనేలేదు—. పరిస్థితులు అట్లా ఒనగూడినై. తనకూ భ్రమరకూ మధ్య అడ్డంగా ఉండిన ఈఛాయ కాస్తా తొలిగి పోయింది. ఇక కావాలంటే భ్రమర తనదే!

న్యాయంగా ఈఆలోచన రాగానే వెంకటేశ్వర్లుమనసు పొంగి ఉండవలసింది. కాని అట్లా జరగలేదు. అతనికి భయంవేసింది. ఈభావాన్ని అతను విమర్శించుకోలేదు. విమర్శించటం అతని కిష్టంలేదు.

కారణ మేమంటే, భ్రమరను తిరిగి పెళ్లాడవలసిన బాధ్యత నైతికంగా తనమీద ఉందని అతని అంతరాత్మ చెబుతున్నది. వితంతువును — కొంతకాలం కాపరం చేసిన వితంతువును పెళ్లాడటానికి అతని అంతర్బుద్ధి ఏమాత్రమూ సమ్మతించటం లేదు. తనకూ భ్రమరకూ మధ్య ఉండిన ఛాయకాస్తా పోయినందుకు అతని కా ఛాయమీద చాలా కోపంగా ఉంది.

కాని తనకు భ్రమరమీద అంతదృఢమైన ప్రేమ లేదని కాని ఆమెను పెళ్లాడటం తనకిష్టం లేదని గాని ప్రాణం పోయినా వెంకటేశ్వర్లు ఒప్పుకునేటందుకు సంసిద్ధుడై లేడు. అతని అంతస్సుమాత్రం వలలో చిక్కిన పక్షిమాదిరిగా ఇందులోనించి బయటపడేమార్గం

ఏదైనా ఉందా అని దిక్కులుచూస్తూనే ఉంది. వెంకటేశ్వర్లు అడకత్తిలో వక్కమాదిరిగా ఉన్నాడు.

౮

ఈపరిస్థితినించి వెంకటేశ్వర్లుని భ్రమరే రక్షించింది. ఆమె తల్లిదండ్రులమాటా దగ్గిరబంధువులమాటా వినిపించుకోకుండా కేశఖండనం చేయించుకుందిపదోనాడు.

వెంకటేశ్వర్లుఅంతరాత్మ ఒక దీర్ఘనిశ్వాసం వదిలింది. అతను తృప్తిగా ఒక నిట్టూర్పు విడిచి ఊరుకుంటే ఏమై ఉండేదో. కాని వెంకటేశ్వర్లు అక్కడ ఆగలేదు. ఎక్కడ ఆగాలో తెలిసినవాళ్లు బహుకొద్దిమంది. అందులో వెంకటేశ్వర్లు మాత్రం ఒకడు కాడు.

అతను భ్రమరను పెళ్లిచేసుకోవద్దు అని తీర్మానించుకోలేదు కనక పెళ్లిచేసుకోవటానికి తీర్మానించుకున్నట్టే భావించుకుని భ్రమరమీద మండిపడ్డాడు. ఆమె ఇటువంటి సాహసం ఎందుకు చేయాలీ? ఆమెకిక ప్రపంచంలో ఎవరూ లేరా? భర్తను అంతగా ప్రేమించిందా! పోనీ, తనకేం?... ఈ భ్రమరకోసం తను ఎంత బాధపడ్డాడూ! తనకోసమైనా ఆమె మానవాకారం త్యజించకుండా ఉండవచ్చునే! ఎంతమోసం చేసిందీ!.. తలుచుకుంటే అతనిగుండె పగిలిపోయింది.

౯

భ్రమర పుట్టింటనే ఉంటున్నది. ఆమెకు జీవితం దుర్భరంగా ఉంటున్నది. రోజు గడవదు. ఎక్కడికీ వెళ్లేటందుకు లేదు. ఎవరూ వచ్చి కూర్చుని మాట్లాడనైనా మాట్లాడరు. పాపం, అక్కడికి వెంకటేశ్వర్లుతల్లి రోజూ వచ్చి కాసేపు కూర్చుంటూ ఉంటుంది.

"ఎన్నడూ వెంకటేశ్వర్లు వచ్చి చూడడేం, పిన్నీ? నా కున్నవాళ్లే, మీరు. నాదుర్గతికి తగినట్టు మీరుకూడా వదిలేస్తే నే నేమవుతాను? వెంకటేశ్వర్లును రమ్మను. నాకు చూడాలని ఉంది" అన్నది భ్రమర వెంకటేశ్వర్లుతల్లితో.

"ఏమోనే అమ్మా! చిన్నదానివాయెను. ఈవాతకూడా పట్టెను. సిగ్గుపడతావేమోనని వాడు రాలేదు. చెబుతాలే!"

"సిగ్గూ, నాపిండమూను! ఇంకా ఈజన్మకి సిగ్గేమిటి? వెంకటేశ్వర్లును తప్పక రమ్మను, పిన్నీ!"...

"ఏంరా, అబ్బాయి. పాపం, భ్రమర నిన్ను చూడాలని కలవరిస్తున్నదిరా. పోయి చూడరాదూ? నాతో వందసార్లు చెప్పింది" అన్నది వెంకటేశ్వర్లుతో తల్లి.

వెంకటేశ్వర్లు కప్పకన్న ఎత్తుగా ఎగిరిపడ్డాడు.

"చాలా మంచిపని చేసింది! ఇప్పుడా అవతారం నేనుకూడా చూడలేదని దిగులా? నాకు చూపించటానికే గుండు చేయించుకుందేమో కనుక్కోరా!"

కొడుకు ఆగ్రహం తల్లికి అర్థం కాలేదు. కాని ఆ విడ అతనిమాటలుమాత్రం భ్రమరకు చెప్పింది, భ్రమర మాట్లాడలేదు, దీర్ఘాలోచనలో పడ్డది.

౧౦

"నేను మళ్లీ జుట్టు పెంచుకుంటాను, నాన్నా!" అన్నది భ్రమర తండ్రితో.

"అప్పుడంత మొండిపట్టు ఎందుకు పట్టావు, తల్లీ? అట్లాగే పెంచుకో, అమ్మా. ఇంతలో మనకులం పొయ్యే దేమీ లేదులే"!...

నలుగురూ చాటుగా నవ్వసాగారు. మొదట ఆమెయోగ్యతను ఘనంగా చెప్పుకున్నవా రందరికీ తలవంపు లయినట్టయింది. భ్రమర ఇంకేమీ గమనించలేదు — ఎదుగుతున్న తలవెంట్రుకలు తప్ప.

తను నిజంగా ఎంత అవివేకి! ఎంత తెలివితక్కువది! అదివరకు వెంకటేశ్వర్లు తమ ఇద్దరి బాంధవ్యం గురించీ ఎంతస్పష్టంగా తెలియచెప్పాడు! తను అతని విషయంలో ఎంత కృతఘ్నతతో ప్రవర్తించిందీ!... నిజానికి వెంకటేశ్వర్లుకు తను తగినభార్యా? అతను తనలో ఏంచూసి అభిమానిస్తున్నట్టు! అతనికి కోపం రాదా మరి? తనువైధవ్యమైనా సహించగల్గుకాని అతని కోపం సహించలేదు.......

౧౧

"భ్రమర మళ్లీ జుట్టు పెంచుకుని చీరెలూ రవికెలూ కట్టుకుంటున్నదే. సొంతం నెగ్గించలేని పనులు

ప్రారంభించకపోతే ఏం?" అన్నది వెంకటేశ్వర్లుతో తల్లి.

"పెళ్లి అవుతుందని ఆశ పుట్టిందేమో!" అన్నాడు వెంకటేశ్వర్లు.

"కొన్నాళ్లు కాపరం చేసి—!"

"ఏమిటమ్మా? బడితెలల్లే ముప్ఫైఏళ్లు వచ్చిన వాళ్లకు మళ్లీ కావటంలా?" అన్నాడతను నిష్ఠురంగా.

ఇంతకూ తల్లికొడుకుల కిద్దరికీ తెలియలేదు, భ్రమరపరివర్తనకు తమరే కారకు లని!

౧౨

వెంకటేశ్వర్లు ఎప్రెంటిస్ చెయ్యటంకూడా పూర్తి చేశాడు. కోర్టు తెరవగానే ప్రాక్టీసుకూడా ప్రారంభించనున్నాడు. అతని వివాహంకూడా స్థిరమయింది. ఏటి అవతలనించి వచ్చింది సంబంధం. వాళ్లు కొద్దిలో జమీందార్లు. రెండు మూడు లంకలుకూడా ఉన్నయి.

వివాహానికి అంతా సిద్ధమయేవరకూ భ్రమరకు వెంకటేశ్వర్లుపెళ్లినిగురించి తెలియదు. ఆసమయాన ఆమె పినతల్లిగారి ఊరు వెళ్లిఉంది.

తండ్రిరాసిన ఉత్తరంలో ఈవార్త చదవగానే "నేను వెళ్లిపోతాను, పిన్నీ!" అంటూ ప్రారంభించింది భ్రమర. కూతురి ఆదుర్దా పినతల్లికి అర్థం కాలేదు. ఇంకా ఒకనెల రోజులైనా పిల్ల తనదగ్గిర ఉంటుం దను కుంటున్న దావిడ.

భ్రమర పినతల్లిప్రార్థన వినిపించుకోకుండా ఇంటికి బయలుదేరింది. బండి ఆగగానే ఆమె తన ఇంట్లోకి పోవటానికి బదులు వెంకటేశ్వర్లుగారింట్లోకి వెళ్లింది. ఆమె పెట్టె తీసుకుని బండివాడు కూడా ఆ ఇంట్లోకే వచ్చాడు.

వెంకటేశ్వర్లు వరండాలోనే నిలబడి ఉన్నాడు. అతను భ్రమరవంక ఆశ్చర్యంతో చూచాడు, ఆమెను చూసి చాలా ఏళ్లయింది.

"వెంకటేశ్వర్లూ!"

అత నిప్పుడు గుర్తుపట్టి, "భ్రమరా!" అన్నాడు. మెడమీదిదాకా పెరిగిన ఆమె జుట్టూ, కొద్దిగా చిక్కిన శరీరమూ చూస్తే వెంకటేశ్వర్లుకు "ఉచ్ఛిష్టం" అనేమాట స్ఫురించలేదు. అతని పెదిమలు కొద్దిగా కదిలినై. "నాభార్య!" అనుకున్నా డతను.

"నీపెళ్లి అవుతున్నదని విని వచ్చాను. వెంకటేశ్వర్లూ! నా కెంతో సంతోషంగా ఉంది. నీ పెళ్లికి ఉండటానికి వీలవుతుందో కాదో ఇప్పుడే చూసి పోదామని వచ్చాను."

భ్రమర నవ్వు సంతోషమల్లే కనిపించలేదు వెంకటేశ్వర్లుకి. ఆమె తూలి అక్కడే పడిపోతుందేమో నని అతనికి ఒకక్షణంలో అనుమానంకూడా కలిగింది. కాని ఆమె అతనితో ఇంకేమీ అనకుండా వెనక్కు తిరిగింది.

"మనం ఇక్కడ ఉండటం లేదు. ఆ ఎదుటింటికి వెళ్లిపోతున్నాం, ఆపెట్టె తీసుకునిరా!" అంటూ భ్రమర గబగబా వెళ్లిపోయింది. దించిన పెట్టెను మళ్లీ ఎత్తుకుని బండివాడు ఆమె ననుసరించాడు.

విగ్రహంమాదిరిగా వెంకటేశ్వర్లు అట్లాగే నిలబడి ఉన్నాడు.

౧౩

"నాన్నా, నేను జుట్టు తీయించుకుంటాను. మంగలవాణ్ణి పిలిపించు!" అన్నది భ్రమర.

ఆమె తల్లి అందుకుని, "చాల్లే, నీకేమైనా మతి చెడుతున్నదా ఏమిటి?" అని కసిరింది.

౧౪

భ్రమర కళ్లఎదటినించి తొలిగిపోయినా వెంకటేశ్వర్లు మనసులోనించి తొలిగిపోలేదు. ఆమె జీవితంలో ఈమధ్య గడిచిన రెండు మూడేళ్ల కాలాన్ని భగవంతుడు రబ్బరుతో చెరిపినట్టయింది. భ్రమర చిన్ననాటినించీ ఈనాటివరకూ తనదే ననిపించింది అతనికి. భ్రమర కాకుండా మరొకరిని ప్రేమించటం, మరొకరిని ముట్టుకోటం, ముద్దుపెట్టుకోవటం అసంభవం, తనకు భ్రమరే కావాలి!

వెంకటేశ్వర్లు చకచకా తండ్రిదగ్గరికి వెళ్ళాడు. తండ్రి తనవంక ఆశ్చర్యంతోనూ అసహ్యంతోనూ చూసి "ఏం" ? అనేటప్పటికి అతనినుండె బద్దలైపోయింది. లాభంలేదు; తనకోరిక ఆయనతో చెప్పటం అసంభవం.

౧౫

కనీసం భ్రమరతోనైనా తన అప్రయోజకత్వం చెప్పేస్తే ఆమె ఏదైనా ఉపాయం చెప్పవచ్చునని వెంకటేశ్వర్లు వీధి దాటి భ్రమరఇంట ప్రవేశించాడు. భ్రమర ఎక్కడా కనిపించలేదు. ఆమెతండ్రి ఇంటో ఉన్నట్టు లేదు. తల్లి మడికట్టుకుని వంటింటో ఉన్నది.

"పిన్నీ, భ్రమర ఏదీ ?"

"ఏమో, నాయనా గదిలో లేదూ ? ఊరినించి వచ్చి ఇంకా స్నానమైనా చెయ్యలేదు చూడూ!"

వెంకటేశ్వర్లు గదిదగ్గిరికి వెళ్లి "భ్రమరా !" అని పిలిచాడు. సమాధానం లేదు. అతను తలుపు నెట్టాడు. దగ్గిరిగా వేసి ఉన్న తలుపులు తెరుచుకున్నై. లోపలిదృశ్యం చూసి వెంకటేశ్వర్లు నిశ్చేష్టుడై నిలబడ్డాడు.

గదినిండా వెంట్రుకలు ! వికారమయిన తలతో భ్రమర పక్కమీనపడి ఎక్కెక్కి ఏడుస్తున్నది. ఆమె భ్రమరఅయి ఉంటుందని వెంకటేశ్వర్లు ఊహించవలిసి వచ్చింది. అత నామెను ఆతలతో గుర్తుపట్టలేదు.

౧౬

వెంకటేశ్వర్లువివాహం వైభవంగానే జరిగింది కాని పెళ్లికి భ్రమర రాలేదు. ఆ అవతారంతో ఎట్లా వస్తుందీ ?

• భ్రమరను చేసుకోలేకపోయినందుకు వెంకటేశ్వర్లు తనమనస్సును సులభంగానే సమాధానపరుచుకోకలిగాడు — ఏమంటే భ్రమర జ్ఞాపకం రాగానే అతనికి ఆనాడు చూసిన భ్రమరతల తప్ప చచ్చినా మరొకటి జ్ఞాపకం వచ్చేదికాదు !

అనుకొన్నదానికంటె
నావెంట్రుకల అందము ఎక్కువైనది.

నిత్యము కామినియా నూనె వాడినందున కలిగినఫలితమే ఇది.

యదార్థమైన సౌందర్యము...నిగనిగలాడు పై మెరుగు...సహజముగాఏర్పడు వంపులు...మరియువెంట్రుకల రంగు మీరు వాడే నూనెపై ఆధారపడియుండును.

పోషణకు, పెరుగుదలకు, రంగుకు అనుకూలించు పదార్థము లుండిన కామినియా నూనె మాత్రమే మీ వెంట్రుకల అందమునకు తోడ్పడును.

కొబ్బరనూనె మొదలగు నూనెలలో సువాసన పదార్థములు, అత్తరు మున్నగువాటిని చేర్చు తదితర నూనెలకు, కామినియా నూనెకు పోలిక ఏమాత్రము లేదు. అత్తరుచేర్చిన నూనెలవలన మీ వెంట్రుకలకు అనుకూల ఫలితముండదు. మీదు మిక్కిలి హాని కలుగును.

విలువగల వనమూలికలతో తయారైన కామినియా నూనె (రిజస్టర్డు) మీ వెంట్రుకలకు తప్పక అనుకూల ఫలితమును చేకూర్చును. ప్రస్తుతము దీనిని వాడుచుండిన లక్షలకొలదిమందికి కిట్టి అనుకూల ఫలితము కలిగినది.

ఖరీదు సీసా రు 1/-; 3 సీసాలు రు 2-10-0.
వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము. మూడు కానులు స్టాంపు పంపినవారికి సాంపుల్ ఉచితము.

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, బొంబాయి 2.